

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 30. 8. 2023

Správne konanie: REO-RPMS/2023/00546 zo dňa 8. 3. 2023
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s. r. o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 23. 8. 2023

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „regulátor“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 ods. 1 a 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 225 zákona č. 264/2022 Z. z. a v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní rozhodla, že účastník správneho konania č. REO-RPMS/2023/00546, C.E.N. s. r. o .

porušil

povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

tým,

že v rámci programovej služby TA3 odvysielal dňa 6. 2. 2023 o cca 12:30 hod. program *Tak takto?!*, ktorý bol tematicky spätý so spravodajstvom a obsahoval výroky jednostranne prezentujúce politické názory analytika J. Sachsa na príčiny vzniku, priebeh a možnosti vývoja vojenského konfliktu na Ukrajine, a to bez akéhokoľvek úsilia vysielateľa o vyváženie, spresnenie či zaradenie uvedených názorov do širšieho kontextu, čím došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 134 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 135 ods. 5 zákona č. 264/2022 Z. z.: „*Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.*“

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 30. 9. 2023

Z: ReO

* * *

Regulátor na svojom zasadnutí dňa 8. 3. 2023 prijal uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. vo veci možného porušenia povinnosti ustanovenej v **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.** v súvislosti s tým, že vo vysielaní televíznej programovej služby TA3 odvysielal dňa 6. 2. 2023 o cca 12:30 hod. program *Tak takto?!*, ktorým mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 6. 4. 2023, na základe čoho sa začalo správne konanie č. REO-RPMS/2023/00546. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 5. 5. 2023 bolo Rade doručená vyjadrenie účastníka konania.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. začala plynúť dňa 8. 3. 2023 a uplynie dňa 8. 9. 2023. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 6. 2. 2023 a uplynie dňa 6. 8. 2024.

* * *

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z. aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (monitoring č. PGO-RPMS/2023/00242)

Monitorované vysielanie: Tak takto?!
Deň vysielania: 6. 2. 2023
Čas vysielania: 12:30 h
Označenie podľa JSO: -

- časový kód cca:

12:30:25 začiatok programu – zvučka *Tak takto?!*

Na lište v dolnej časti obrazovky počas celej doby trvania programu prítomný nápis ***Cesta k mieru nevedie cez zbrane***

Moderátorka: „*Prajem pekné popoludnie, je tu nové vydanie relácie Tak takto?!, vitajte pri jej sledovaní. Onedlho uplynie rok od vypuknutia vojnového konfliktu na Ukrajine. Za ten čas sme svedkami masívnej vojenskej pomoci Ukrajine od štátov západného sveta. Prezident Zelenskyj žiada Európu aj Ameriku o ďalšie dodávky zbraní. No a Rusko v tlaku nepoľavuje a hovorí sa aj o ďalšej ofenzíve. Na jednej strane existujú úvahy, že sila zbraní Ukrajine zabezpečí silnú pozíciu pri rokovaníach. Na strane druhej sa objavujú varovania, že čím dlhšie sa vojna bude ňahať, tým vyššie je riziko eskalácie, ktorá povedie k otvorenému konfliktu Ruska a NATO. Má niektorá zo strán konfliktu šancu vyhrať? Existujú mierové riešenia? Aká je udržateľnosť ukrajinského hospodárstva pri ďalšom predĺžovaní vojny? No a dá sa vyčísliť, koľko už táto vojna stála bojujúce strany, ale aj Európsku úniu a Spojené štáty? O téme budem teraz hovoriť s ekonómom Jeffrey Sachsom. Dobrý deň, vitajte.“*

Jeffrey Sachs, ekonóm: „*Thank you very much.*“

Moderátorka: „*Pán Sachs, ja som už povedala, že vojna trvá takmer rok, a nevieme presne povedať, ako dlho ešte bude trvať. Aký je váš názor, čo by bol najlepší scenár momentálne pre ďalší vývoj?*“

Jeffrey Sachs (tlmočené z angličtiny): „*Musíme okamžite začať s rokovaniami, doplnil by som, že tá vojna v podstate prebieha už 8 rokov, nie len jeden rok. Tá vojna začala vo februári 2014, keď Viktor Janukovyč, ukrajinský prezident bol zvrhnutý, potom Rusko zabralo Krym a vojna začala na Donbase, a obe strany, i Spojené štáty i Rusko sa navzájom provokovali počas tohto 8-ročného obdobia. Jedna vec, ktorá nastala, je že tá vojna eskalovala počas týchto 8 rokov a je mimoriadne deštruktívna najmä*

pre Ukrajinu, státisíce ľudí prišli o život a je veľmi nebezpečná pre Európu, je veľmi nebezpečná pre celý svet. Táto vojna musí skončiť rokovaniami a obe strany musia byť úprimné, pokiaľ ide o dôvody, ktoré spôsobili túto vojnu, ktorá už trvá 8 rokov.“

Moderátorka: „Vy ste teraz povedali, že táto vojna je veľmi nebezpečná, nielen pre Ukrajinu, ale aj pre Európu a pre celý svet. Sú také dve taktiky. Tá jedna hovorí, že ak budeme Ukrajine pomáhať zbraňami, a budeme jej poskytovať všetku vojenskú pomoc, že Ukrajina bude mať silnejšiu pozíciu pri rokovaní. Ten druhý alebo tá druhá teória zase hovorí, že ak budeme Ukrajinu vyzbrojovať aj naďalej, tak sa môže celý svet dostať na pokraj konfliktu, kde už bude do konfliktu vtiahnutý aj západný svet versus Rusko. Aký je váš názor na toto?“

Jeffrey Sachs: „Myslím si že Rusko má dve jasné červené línie, ktoré musíme chápať. Jedna je, že Rusko neopustí Krym, pretože Krym sa stal základom námornej sily Ruska od roku 1783 a po druhé, Rusko neprestane bojovať a nedovolí, aby NATO sa rozšírilo na Ukrajinu, pretože Rusko to vníma ako priamu národno-bezpečnostnú hrozbu. Čiže pokiaľ USA a Ukrajina a zvyšok NATO budú naďalej hovoriť, že jednotky NATO podporia znovuzískanie Krymu a rozšírenie NATO na Ukrajinu, potom budeme mať vojnu, ktorá bude pokračovať a bude naďalej eskalovať a pokiaľ obe strany si udržia túto pozíciu, tak táto vojna môže eskalovať až po nukleárny konflikt. Takže toto je jasné. Musíme jasne vnímať červené línie každej strany. Červená línia Ukrajiny a Západu je, že Ukrajina potrebuje bezpečnosť, suverenitu a stiahnutie sa ruských jednotiek, toto je červená línia. Červená línia Ruska je žiadne rozširovanie NATO, a Rusko zostane na Kryme a takmer každý, koho poznám spomedzi svetových lídrov, je o tomto súkromne presvedčený. Ale tá verejná pozícia je, že Ukrajina znovu získa každý meter svojho územia a toto z môjho pohľadu jednoducho povedie k ďalšej vojne, k ďalším úmrtiam, k ďalšej deštrukcii a k eskalácii.“

Moderátorka: „Vy ste teraz spomínali tie dve červené línie, Rusko a Ukrajinu. Ja sa vás to opýtam ešte inak. V Rusku budú budúci rok v marci prezidentské voľby. Táto pozícia kde Rusko sa stále nejakým spôsobom snaží dobýjať nejaké nové pozície na Ukrajine a hovorí sa v našich médiách, že utrpeli obe strany ťažké straty, ale že Rusko už nevládze ďalej, myslíte si, že sa bude Rusko ďalej snažiť alebo Vladimir Putin sa bude snažiť ukončiť vojnu práve preto, aby si neuškodil pri ďalšej kandidatúre na prezidentský post?“

Jeffrey Sachs: „Povedal by som to takto. Ja si myslím, že Rusko a Ukrajina a aliancia NATO, všetky strany majú dôvody rokovať a ukončiť vojnu, ukončiť eskaláciu a ukončiť deštrukciu. Som presvedčený o tom, že existuje rozumný spôsob, ako by sa to mierovými rokovaniami dalo ukončiť, a je naliehavé, aby sme sa o to pokúsili. Zároveň som presvedčený o tom, že to čo počujeme v našich médiách, kto vyhráva na bojisku a čo nastane, v tom je množstvo vlastného záujmu, množstvo zbožných želaní, dokonca by som povedal, že i vládna propaganda je v tom, či už zo strany amerických orgánov, ja som zažil mnohé klamstvá americkej vlády, i v minulosti od Afganistanu po Vietnam a podobne, čiže ja neverím veľmi tomu, čo oni hovoria, že sa deje na bojisku, snažím sa používať vlastné oči, uši, vlastný úsudok a počúvať obe strany, a povedal by som, že tá situácia je extrémne nebezpečná, je veľmi ťažká pre Ukrajinu, neexistuje žiadna bezpečnosť pre Ukrajinu v súčasnej situácii, my musíme začať rokovať.“

Moderátorka: „Vy to hovoríte opakovane, že musíme začať rokovať, otázka je, kto by tieto rokovania možno mal začať.“

Jeffrey Sachs: „Na konci roku 2021 prezident Putin dal rôzne požiadavky na stôl. Mnohé z nich boli rozumné, napríklad zahrňovali žiadne rozširovanie NATO, čo podporujem, pretože si myslím, že rozširovanie NATO je nebezpečné, zahrňovali ďalej dodržiavanie Minských dohôd, ktoré sa podľa mňa mali dodržiavať, ale ani Nemecko ani Francúzsko sa nesnažili zohrávať svoju rolu, ktorú mali a na ktorej súhlasili, takže boli tam mnohé legitímne požiadavky. Niektoré neboli legitímne, ale to je základ pre rokovania. V marci 2022 prebehli aktívne rokovania, aj dosiahli pokrok, Turecko bolo sprostredkovateľom, a napriek tomu Ukrajina odišla z týchto rokovaní a ja predpokladám, že preto, že Spojené štáty im odporučili, Američania im zrejme povedali, môžete vyhrať, nerobte kompromisy, a mnohí v USA, tí tvrdí konzervatívci chcú rozšírenie NATO. A myslím si, že v každom prípade tieto rokovania by mali prebiehať, a sú v záujme všetkých strán, sprostredkovateľom by mohlo byť Turecko, OSN, alebo by to mohli byť iné neutrálne krajiny, ktoré by mohli pôsobiť ako sprostredkovateľ, ale musíme teraz konečne sa dostať k rámcu, v ktorom budú obe strany hovoriť. Potrebujeme, aby prezident Biden a Putin spolu priamo hovorili telefonicky, prečo nie. Toto je nebezpečný svet a mali by

hovoríť spolu a neukazovať len prstom a kričať a nejaké mediálne pôsobivé vyhlásenia robiť, ktoré sú veľmi nebezpečné.“

Moderátorka: „Vy ste to tu teraz povedali, že mali by rokovať, to je jedna, tá racionálna strana, na druhej strane vidíme, že Ukrajina stále žiada nové a nové zbrane, hovorí sa o tom, ako im budú západné štáty dodávať čo konkrétne, aký typ munície, techniky. Otázka je ale taká, koľko to stojí, kto to vlastne platí. Aká čiastka z toho všetkého bude zaplatená Ukrajinou a akú časť možno dostáva na úver, a ak to dostáva na úver, čo potom za to? Akým spôsobom ho bude splácať, takto vojnou zničená krajina?“

Jeffrey Sachs: „Samozrejme, tie obrovské náklady spočívajú v tom, že Ukrajina je ničená vojnou. Stovky miliárd dolárov, deštrukcie a státisíce životov stratených, a to sa v krátkej dobe nejakým spôsobom obnoví, Spojené štáty platia za väčšinu mesačných nákladov. I v USA sú politici, ktorí hovoria, že je to veľa. A ja je to už dosť. V podstate Spojené štáty by mohli naďalej platiť, nie je to až tak obrovská suma pre americkú ekonomiku, ale je to veľmi deštruktívne. Spojené štáty boli v Afganistane, takmer 20 rokov. Aké dobro z toho vyplynulo pre Afganistan? Žiadne. Aké dobro z tohto bude pre Ukrajinu? Žiadne. To čo by sme mali hovoriť je, začnime rokovať, poďme k rokovaciemu stolu, podporíme vás, potrebujete suverenitu, bezpečnosť, stiahnutie Rusov, ale musíme ubezpečiť Rusko, že keď Rusko opustí Ukrajinu, NATO sa nedostane do Ukrajiny, nerozšíri sa o Ukrajinu. V tom prípade Rusi neodídu z Ukrajiny, toto je základný bod, je to pomerne priame, a toto bol argument už celé desaťročia, pretože Západ sľúbil Gorbačovovi, že NATO sa neposunie ani o meter na východ. Samozrejme už sa rozšíri o 14 krajín. George Bush Jr. povedal, NATO sa rozšíri po Ukrajinu a Putin povedal, ani sa neopovážte. A teraz sme tu a teraz si musíme uvedomiť, že obe strany musia urobiť priestor, Ukrajina bude neutrálna a obe strany musia prestať provokovať to, čo je v súčasnosti smrteľný konflikt.“

Moderátorka: „Česká republika má nového prezidenta po minulotýždňových voľbách, generál Petr Pavel sa už vyjadril, čo sa týka Ukrajiny, že Ukrajina by mala vstúpiť do NATO, patrí do NATO, akým spôsobom vnímate vy takéto vyjadrenia od politikov?“

Jeffrey Sachs: „Je to bývalý generál NATO, takže nie je to prekvapenie, podľa mňa je to obrovská chyba, nepovedie to k mieru, nepovedie to k bezpečnosti Ukrajiny, bude to viesť k pokračovaniu vojny a eskalácie, čiže je to chyba.“

Moderátorka: „Tak, jedna vec je čo sa povie, druhá vec je čo sa stane, vy ste pred chvíľkou povedali, že Rusko bude musieť odísť, v rámci tých mierových rokovaní a dohôd, Rusko by malo odísť z Ukrajiny. Považujete to za reálny scenár, že Rusko opustí Donbas a vlastne to prihraničie, o ktoré sa bojuje už roky?“

Jeffrey Sachs: „Nemyslím si, že Rusko opustí Krym, ako som už povedal, nemyslím si, že Rusko opustí celý región Donbasu, podmienky ukončenia bojov budú súčasťou budúcich rokovaní, rokovaní o budúcnosti týchto regiónov. Spomenieme si na rok 2021, otázka toho, že Donbas bude súčasťou Ruska, to nebolo vôbec na stole. To čo Rusko žiadalo bolo to, že Minské dohody II, ktoré vyzývali na autonómiu Donbasu, aby sa tieto uplatnili. Počuli sme dokonca vyjadrenia kancelárky Merkelovej, povedala, že my sme to v podstate nebrali vážne, že by sme mali naplňať Minské dohody, takže otázky budúcnosti Donbasu bude predmetom týchto rokovaní. Možnože nepríde k politickej dohode, možno že to bude zamrznutý konflikt v Donbase, možno že na Kryme bude zamrznutý konflikt, možno že žiadna strana nebude akceptovať žiadnu jasnú politickú dohodu, i keď obe strany akceptujú základný princíp, že tie boje by mali skončiť. Ukrajina sa zaviazala, že NATO sa nerozšíri po Ukrajinu a vraždy a deštrukcia sa skončia, takže existujú mnohé spôsoby, ako sa dajú dosiahnuť úspešné rokovania, či už od pokoja zbraní, od prímeria, až po plnú politickú dohodu. Tá cesta sa možno dá nájsť niekde v strede, ale minimálne to vraždenie a deštrukcia môžu skončiť, Rusko môže stiahnuť armádu, NATO by mohlo skončiť s neustálym tokom zbraní a mier by sa mohol vrátiť na Ukrajinu a do Európy.“

Moderátorka: „Ja sa to opýtam ešte inak. Aká je pravdepodobnosť, resp. aká je udržateľnosť ukrajinského hospodárstva, ak sa vojna neukončí a bude sa ďalej naťahovať a predlžovať?“

Jeffrey Sachs: „Z ekonomického hľadiska ukrajinská ekonomika je v kolapse. Tie konzervatívne odhady, ktoré ťažko robiť vo vojne, hovoria, že ukrajinská ekonomika poklesla minimálne o tretinu, ak nie ešte viac. Medzinárodný menový fond predpokladá v súčasnosti, že ruská ekonomika dokonca porastie v roku 2023, takže je to devastujúce pre ukrajinskú ekonomiku, pre každodenný život, pre spoločnosť, ľudia žijú bez elektriny, milióny ľudí opustilo krajinu, celé mestá sú zničené, a stále sa hovorí len o ďalšom pokračovaní vojny, toto nie je dobré, my potrebujeme iný prístup.“

Moderátorka: „Hovoríme o tom, že vojna pokračuje, možno bude pokračovať ešte nejaký čas, čo čaká Európsku úniu, ak táto vojna sa neukončí v nejakom dohľadnom čase?“

Jeffrey Sachs: „Samotná Európa trpí ekonomicky, veľmi vážne, bude to veľmi ťažký rok, a ťažkosti budú pokračovať. Politické sociálne zhoršenia situácie sú významné, dôsledky militarizácie, väčšie investície do armády, pre Nemecko, pre Európu to nebude dobré, dúfam že nenastane ďalšia militarizácia, podľa mňa tvrdé slová, ktoré nemecký minister zahraničných vecí povedal, to nie je veľmi upokojujúce. My by sme mali hovoriť o tom, ako Európa môže prispieť k mieru, a to že cesta k mieru je prostredníctvom vojny a zbraní, to nie je reálna odpoveď. My potrebujeme politické riešenie. Potrebujeme pokoj zbraní, potrebujeme prímerie, potrebujeme politické riešenie a týmto smerom musíme ísť. A toto je potrebné i pre dobro Európy. Každý hovorí o veciach čiernobielo. Buď Ukrajina vyhrá, Rusko bude porazené, a tak to dopadne. Ale takéto zjednodušenie, videnie sveta, spôsobuje pokračovanie vojny, pokračovanie eskalácie a napätia a znamená to, že nemáme praktické riešenia.“

Moderátorka: „Vy ste to teraz povedali veľmi jasne, že čiernobiele videnia. My sme videli lídrov Európskej únie v Kyjeve u Vladimíra Zelenského. Počuli sme sľuby, ktoré mu dali. Myslíte si, že toto je cesta, ako sa dopracovať ku koncu tohto konfliktu?“

Jeffrey Sachs: „To, čo sa deje v Európe, je veľmi zvláštne. Diplomati sa stali najväčšími zástancami vojny. A generáli nám hovoria, nie všetci, ale väčšina generálov nám hovorí, neexistuje žiadne riešenie na bojisku. Náš top generál v USA, generál Mark Milley, náčelník vojenského štábu, i bývalý poradca Angely Merkelovej hovoria, nie, na bojisku nemôžete vyhrať. Ale diplomati ako je minister zahraničných vecí Nemecka alebo predstavitelia Európskej únie hovoria, viac zbraní, viac zbraní, vojna, čiže tá situácia je hore nohami. My potrebujeme, aby diplomati nám pripomínali, že to ako sa riešia problémy, je cez diplomaciu, to je to čo potrebujeme, ja chcem počuť viac diplomatov v Európe, ktorí budú hovoriť o diplomacii.“

Moderátorka: „Verím, že budeme týchto diplomatov počuť, ja vám veľmi pekne ďakujem, že ste sa s nami spojili, našli ste si čas a budem sa tešiť na ďalšie stretnutie v štúdiu, dovidenia.“

Jeffrey Sachs: „Ďakujem, budem sa tešiť.“

Moderátorka: „Tolko dnes Jeffrey Sachs. Relácia tak takto tu bude aj zajtra. Moje pozvanie prijal dekan právnickej fakulty Eduard Burda a hovoriť budeme o aktuálnych kauzách aj o tom, ako sa trestný zákon pozerá na rozdávanie lukratívnych postov či ponuky miest na kandidátkach výmenou za podporu vláde. Ďakujem za pozornosť a dovidenia zajtra.“

12:50:16 koniec programu

* * *

Účastník konania odvysielal na televíznej programovej službe TA3 dňa 6. 2. 2023 o cca 12:30 hod. program *Tak takto?!*, ktorý obsahoval rozhovor s americkým ekonómom a analytikom Jeffreyom Sachsom tematicky zameraný na vojnový konflikt na Ukrajine. Sachs v rozhovore pre TA3 prezentoval svoj pohľad na vojnu na Ukrajine aj na úlohu Západu v nej. Z jeho vystúpenia implicitne vyplýva, že túto vojnu vníma predovšetkým ako konflikt medzi USA (resp. NATO, Západom) a Ruskom. Zdôraznil, že ozbrojený konflikt sa začal v r. 2014 zvrhnutím prezidenta Janukovyča, anexiou Krymu a následnou vojnou na Donbase. Západ však podľa neho roky predtým Rusko provokoval, a to neustálym rozširovaním NATO a ďalšie krajiny, napriek svojmu údajnému sľubu o nerozširovaní a faktu, že to Rusko vnímalo ako bezpečnostnú hrozbu. Jednostranne prezentované politické názory J. Sachsa na príčiny a možné riešenia vojnového konfliktu na Ukrajine, boli z viacerých hľadísk kontroverzné a sporné, resp. v priamom rozpore so zahraničnopolitickým smerovaním Slovenskej republiky a Európskej únie, a to bez akéhokoľvek relevantného úsilia vysielateľa, resp. moderátorky predmetného programu, o vyváženie, spresnenie či zaradenie uvedených názorov do širšieho kontextu. Z tohto dôvodu vzniklo dôvodné podozrenie, že vysielateľ sa odvysielaním tohto programu, v prípade potvrdenia zaradenia programu do rámca aktuálnej publicistiky, mohol dopustiť porušenia povinnosti vyplývajúcej z § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

V posudzovanom programe okrem iného odznelo, cit.:

„Musíme okamžite začať s rokovaniami, doplnil by som, že tá vojna v podstate prebieha už 8 rokov, nie len jeden rok. Tá vojna začala vo februári 2014, keď Viktor Janukovyč, ukrajinský prezident bol zvrhnutý, potom Rusko zabralo Krym a vojna začala na Donbase, a obe strany, i Spojené štáty i Rusko sa navzájom provokovali počas tohto 8-ročného obdobia“.

„Na konci roku 2021 prezident Putin dal rôzne požiadavky na stôl. Mnohé z nich boli rozumné, napríklad zahrňovali žiadne rozširovanie NATO, čo podporujem, pretože si myslím, že rozširovanie NATO je nebezpečné, zahrňali ďalej dodržiavanie Minských dohôd, ktoré sa podľa mňa mali dodržiavať, ale ani Nemecko ani Francúzsko sa nesnažili zohrávať svoju rolu, ktorú mali a na ktorej súhlasili, takže boli tam mnohé legitímne požiadavky... . V marci 2022 prebehli aktívne rokovania, aj dosiahli pokrok, Turecko bolo sprostredkovateľom, a napriek tomu Ukrajina odišla z týchto rokovaní a ja predpokladám, že preto, že Spojené štáty im odporučili, Američania im zrejme povedali, môžete vyhrať, nerobte kompromisy, a mnohí v USA, tí tvrdí konzervatívci chcú rozšírenie NATO“.

„... pokiaľ USA a Ukrajina a zvyšok NATO budú naďalej hovoriť, že jednotky NATO podporia znovuzískanie Krymu a rozšírenie NATO na Ukrajinu, potom budeme mať vojnu, ktorá bude pokračovať a bude naďalej eskalovať a pokiaľ obe strany si udržia túto pozíciu, tak táto vojna môže eskalovať až po nukleárny konflikt. Takže toto je jasné“.

„Spojené štáty platia za väčšinu mesačných nákladov. I v USA sú politici, ktorí hovoria, že je to veľa. A ja je to už dosť. V podstate Spojené štáty by mohli naďalej platiť, nie je to až tak obrovská suma pre americkú ekonomiku, ale je to veľmi deštruktívne“.

„...ale musíme ubezpečiť Rusko, že keď Rusko opustí Ukrajinu, NATO sa nedostane do Ukrajiny, nerozšíri sa o Ukrajinu. V tom prípade Rusi neodídu z Ukrajiny, toto je základný bod, je to pomerne priame, a toto bol argument už celé desaťročia, pretože Západ sľúbil Gorbačovovi, že NATO sa neposunie ani o meter na východ“.

„Ukrajina sa zaviazala, že NATO sa nerozšíri po Ukrajinu a vraždy a deštrukcia sa skončia, takže existujú mnohé spôsoby, ako sa dajú dosiahnuť úspešné rokovania, či už od pokoja zbraní, od prímeria, až po plnú politickú dohodu. Tá cesta sa možno dá nájsť niekde v strede, ale minimálne to vraždenie a deštrukcia môžu skončiť, Rusko môže stiahnuť armádu, NATO by mohlo skončiť s neustálym tokom zbraní a mier by sa mohol vrátiť na Ukrajinu a do Európy“.

„To, čo sa deje v Európe, je veľmi zvláštne. Diplomati sa stali najväčšími zástancami vojny. A generáli nám hovoria, nie všetci, ale väčšina generálov nám hovorí, neexistuje žiadne riešenie na bojisku. Náš top generál v USA, generál Mark Milley, náčelník vojenského štábu, i bývalý poradca Angely Merkelovej hovoria, nie, na bojisku nemôžete vyhrať. Ale diplomati ako je minister zahraničných vecí Nemecka alebo predstavitelia Európskej únie hovoria, viac zbraní, viac zbraní, vojna, čiže tá situácia je hore nohami. My potrebujeme, aby diplomati nám pripomínali, že to ako sa riešia problémy, je cez diplomaciu, to je to čo potrebujeme, ja chcem počuť viac diplomatov v Európe, ktorí budú hovoriť o diplomacii“.

Uvedené výroky sú nielen jednostrannými názormi J. Sachsa na dianie na Ukrajine, vrátane zamerania sa na konkrétne historické témy, ako je politika rozširovania NATO či Minské dohody, ale obsahujú aj konfrontačné a kontroverzné hodnotenia vychádzajúce z nepodložených informácií. Ako konštatoval samotný účastník konania, americký ekonóm „v rozhovore pre TA3 prezentoval svoj subjektívny pohľad na vojnu na Ukrajine a na úlohu Západu v nej“,

Na základe § 110 ods. 2 písm. b) v spojení s § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je Rada povinná preskúmať, či odvysielaný program spĺňal požiadavku objektívnosti a nestrannosti. Účelom ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je zabezpečiť reálnu možnosť pre recipientov vytvoriť si na prezentované témy ucelený názor, čomu zodpovedá povinnosť vysielateľa poskytnúť recipientom čo najširšie a najobjektívnejšie informácie.

K meritu vecí účastník konania vo svojom vyjadrení uviedol, cit.:

„Vysielateľ zastáva právny názor, že nestrannosť a objektívnosť vysielaného programu je potrebné posudzovať v širšom ponímaní, a to individuálne pre každý program z pohľadu druhu programu a jeho dramaturgie a zároveň v kontexte s obsahom vysielania celej televíznej programovej služby. Uvedený záver platí osobitne pri kontinuálne sa vyvíjajúcich udalostiach zásadného významu, na ktoré programová služba reaguje neustálym vysielaním relácií a reportáží na danú tému. Podľa druhu programu je daná téma opakovane spracúvaná rôznym spôsobom a z rôznych pohľadov, pričom pri posudzovaní objektívnosti a vyváženosti vysielania je potrebné vziať do úvahy všetky vysielania posudzovaného programu ako aj všetky programy vysielané televíznou programovou službou spoločne. V prípade zásadných a kontinuálne sa vyvíjajúcich tém, akou vojnový konflikt na Ukrajine bezpochyby je, nie je ani reálne možné v každom samostatnom programe a v každom jednotlivom prípade zabezpečiť vyvažovanie názorov moderátorom, ktorý nemôže nahrádzať kvalifikovaného oponenta. Pri posudzovaní objektívnosti a nestrannosti je nevyhnutné posúdiť nielen obsah vyjadrení diskutujúcich hostí, ale tiež formu (formát) programu, osoby hostí a diskutované témy. Iba v prípade komplexného posúdenia všetkých uvedených skutočností je možné vyvodiť záver, či zo strany vysielateľa došlo alebo nedošlo k porušeniu povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Samotná dramaturgia programu je determinujúca pre spôsob moderovania programu, pričom je vo výlučnej kompetencii tvorcov programu, aký model zvolia. V prípade programu Tak takto?! bol zvolený formát, ktorý nezahŕňa aktívnu úlohu moderátora vyvracať (ale ani potvrdzovať) prezentované názory hostí“.

Ako je zrejmé, účastník konania vychádza pri uvedenej argumentácii zo zásadného nepochopenia štruktúry účelu a zmyslu § 25 zákona č. 264/2022. Zo znenia tohto ustanovenia, ako aj z dlhodobej a ustálenej rozhodovacej praxe regulátora je jednoznačné, že kým ustanovenie písmena a), zamerané na zabezpečenie všestrannosti informácií a názorovej plurality, sa vzťahuje na obsah programovej služby ako celku, a teda hodnotí sa komplexne, v prípade ustanovenia písmena b), ktorého cieľom je zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je predmetom skúmania a hodnotenia výlučne dotknutý program. Akékoľvek tvrdenia o potrebe komplexnejšieho hodnotenia v rámci vysielania programovej služby TA3, ktoré účastník konania na záver svojho vyjadrenia podporuje uvedením iných programov, v ktorých poskytol priestor údajne opačnému názorovému spektru, sú preto irelevantné. Rovnako zásadne je z pohľadu Kancelárie potrebné odmietnuť názor účastníka konania o nemožnosti vyvažovania moderátorom pri zložitých a vyvíjajúcich sa otázkach, akou je napríklad vojna na Ukrajine. Hoci nemusí ísť o ľahkú úlohu, zabezpečenie objektívnosti a nestrannosti je *conditio sine qua non* poskytovania spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, ktoré má zodpovedať nevyhnutným požiadavkám vyplývajúcim z práva verejnosti na informácie. Zbaviť sa tejto zodpovednosti s odvolaním na zložitost' témy je teda nemožné.

Účastník konania ďalej rozvíja argument týkajúci sa zvolenej dramaturgie a uvádza, cit.:

„Zasahovanie do vyjadrení hostí by bolo nedovolenou cenzúrou a vedomým nezákonným narušovaním objektívnosti a nestrannosti relácie, ktorá je podľa názoru vysielateľa tvorená okrem iného aj autentickosťou vyjadrení hostí v štúdiu a slobodným prezentovaním ich názorov. Vysielateľ úplne prirodzene a legitímne rešpektuje právo hostí na slobodu prejavu, pluralitu názorov a šírenie informácií a do vyjadrení diskutujúcich osôb žiadnym spôsobom nezasahuje. Vysielateľ bez výhrad rešpektuje základné ústavné právo na slobodu prejavu každej osoby a toto právo uprednostňuje pred pokusmi umelo vyvažovať a korigovať vyjadrenia hostí moderátorom programu v snahe formálne dodržať nestrannosť a objektívnosť programu a tým okrem iného de facto eliminovať všestrannosť informácií a názorovú pluralitu, na ktorú odkazuje i § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Vysielateľ pripúšťa zásah moderátora do vyjadrení hostia len vo výnimočných situáciách, ktorými môže byť napr. podozrenie, že diskutujúci host' napĺňa skutkovú podstatu niektorého trestného činu (napr. šírenie poplašnej správy, krivé obvinenie, ohováranie a pod.) alebo v prípade, pokiaľ sú vyjadrenia hostia v rozpore so základnými zásadami etiky, morálky a služného správania. Ani jedna z uvedených situácií nenastala v prípade rozhovoru s p. Sachsom, ktorý prezentoval výlučne len svoje vlastné politické názory, čo vyplýva

i z citácií uvedených v oznámení Rady. Z vyjadrení hosta bolo divákovi celkom zrejmé, že ide o hodnotiace názory p. Sachsa a nejde o objektívne skutkové tvrdenia spravodajského charakteru. Sama skutočnosť, že vyjadrenia hosta nie sú v súlade so zahraničnopolitickým smerovaním Slovenskej republiky a Európskej únie nemôže byť podľa názoru vysielateľa dôvodom na korigovanie vyjadrení hosta, ani k zásahom do jeho vyjadrení zo strany moderátora“.

Kancelárii nie je úplne jasné, čo má účastník konania na mysli pod „nedovolenou cenzúrou“, v každom prípade je jednoznačné, že vysielateľ sa nemôže domáhať konkrétneho formátu programu, o ktorom v rámci svojej redakčnej slobody a zodpovednosti sám rozhoduje, aby tým odôvodnil nerešpektovanie zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť. Rovnako je neprípustné uprednostňovať slobodu prejavu diskutujúceho hosta pred právom recipientov na korektné informácie vyplývajúce z Ústavy, EDĽP a nedávnej judikatúry ESĽP. Účastník konania si opätovne zamieňa obsah dvoch častí § 25 zákona č. 264/2022 Z. z. a mýli sa, keď tvrdí, že písmeno b) tohto ustanovenia odkazuje na „všestrannosť informácií a názorovú pluralitu“. Pripomíname, že uvedené ustanovenie nevyžaduje, aby vysielateľ dbal na to, aby sa vyjadreniami hostí spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky nepáchali trestné činy, ale ukladá mu zabezpečiť „objektívnosť a nestrannosť“ takýchto programov. To v žiadnom prípade neznamena „korigovať“ vyjadrenia, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou politickou líniou štátu, a už vôbec nie posudzovať správnosť resp. pravdivosť vyjadrení. Povinnosť vysielateľa spočíva vo vyvažovaní kontroverzných, sporných či jednostranných pohľadov, pričom na účely takéhoto vyvažovania disponuje širokou paletou možností.

Napokon, pokiaľ ide o formát predmetného programu, účastník konania sa dopúšťa istého protirečenia, keď na jednej strane zdôrazňuje zásadu nezasahovať do vyjadrení hostí, na druhej strane však uvádza, že zmyslom programu „je prezentovať názory hostí, a to obvykle formou diskusie (rozhovoru) s moderátorom“. Na druhej strane, Kancelária sa stotožňuje s názorom účastníka konania, ktorý, cit. „*vníma objektívnosť a vyváženosť programu práve v tej zásadnej skutočnosti, že dáva priestor na prezentovanie akýchkoľvek názorov hostí, vrátane názorov, s ktorými niektorí diváci nemusia byť stotožnení, alebo sú v rozpore s verejnou mienkou, s verejným názorom alebo so zahraničnou politikou Slovenskej republiky, či Európskej únie. Úlohou moderátora v danom prípade nie je uvádzať názory diskutujúceho hosta na správnu mieru (poučovať ho), ani žiadnym spôsobom názory hosta korigovať. Práve naopak, úlohou moderátora je ponechať hostovi priestor na prezentovanie názorov a umožniť divákovi, aby sa s týmto názorom hosta sami konfrontovali“*

V tejto súvislosti je však potrebné spresniť, že vyvažovať neznamena „korigovať“ ani „uvádzať na správnu mier“, ale v širšom zmysle kontextualizovať a poukázať na širšie súvislosti, a to práve s cieľom umožniť recipientovi, aby si vytvoril na vec vlastný názor. Je totiž nesporné, že ak divák získa výlučne jednostranné informácie, je nemožné, aby sa s danou témou riadne konfrontoval. Tým skôr to platí v prípade, keď diskutujúci, ktorý jednostranné a kontroverzné informácie bez akéhokoľvek zásahu vysielateľa prezentoval, nebol z profesijného hľadiska odborník na danú problematiku, keďže v tomto prípade išlo o profesora ekonómie, ktorý sa prioritne venuje témam ako hospodársky rast a udržateľný rozvoj.

Pokiaľ ide o klasifikáciu programu ako programu aktuálnej publicistiky, účastník konania ju nespochybňuje, pričom v tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že podľa citovaného § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z. „*Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy“*.

Historický výklad pojmu aktuálna publicistika, v porovnaní s obdobným pojmom „politická publicistika“ podľa § 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z., síce naznačuje potrebu reštriktívnejšieho vnímania daného pojmu (podľa predchádzajúcej právnej úpravy išlo o program „*zvyčajne spätý so spravodajstvom*“, obsahujúci „*najmä komentáre...*“), podľa názoru Kancelárie však predmetný program do uvedenej kategórie bez akýchkoľvek pochybností patrí. V prejednávanej veci totiž nemôže

byť sporu o tematickej väzbe posudzovaného programu so spravodajstvom, pričom je zrejmé, že program zároveň obsahoval „komentáre“ a „analýzy vývoja“.

Na základe uvedených skutočností nemôžeme súhlasiť so záverom účastníka konania, ktorý opätovne zdôrazňuje, že *„Vyváženosť programu je podľa názoru vysielateľa potrebné chápať a posudzovať komplexne s ohľadom na ucelené vysielanie programovej služby, v rámci ktorej vysielateľ odvysielal program Tak takto ?! opakovane aj s hosťami z opačného naladenia akého bol p. Sachs. Diváci televíznej programovej služby TA3 dostali v rámci vysielania jednotlivých časti programu Tak takto ?! ucelený komplex informácií k danej téme, zohľadňujúci rôzne stanoviská, z ktorých mali možnosť vyvodiť vlastný úsudok o celej situácii. Nie je preto objektívne posudzovať objektívnosť a nestrannosť programu Tak takto ?! vysielaného dňa 06.02.2023 oddelene od ostatných vysielaní uvedeného programu a to i s poukazom na dramaturgiu programu opísanú vyššie v tomto vyjadrení“*.

Vzhľadom na zmätočný a nesprávny výklad § 25 zákona č. 264/2022 je účastníka konania v rámci výchovnej funkcie regulátora nevyhnutné poučiť o rozdielnom obsahu, účele a rámci uplatňovania ustanovenia písmena a) tohto ustanovenia (ktorý sa vzťahuje na vysielanie programovej služby ako celku a týka sa všestrannosti a názorovej plurality) a písmena b), ktorý sa špecificky týka zabezpečenia objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu alebo programu aktuálnej publicistiky, pričom sa vždy posudzuje len jeden konkrétny program.

Ďalej je dôležité zdôrazniť, že predmetom posudzovania zo strany regulátora v tomto správnom konaní a v iných obdobných konaniach nie je skúmanie pravdivosti prezentovaných skutočností, keďže právomocou regulátora nie je skúmať pravdivosť či nepravdivosť odvysielaných informácií. Požiadavka pravdivosti je len jedným z hodnotiacich kritérií pri posudzovaní objektivity programu a pre konštatovanie porušenia povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. nie je nevyhnutné konštatovať aj nepravdivosť prezentovaných informácií. Navyše obsah programu tvorili v podstatnej miere hodnotiace komentáre, pri ktorých je posudzovanie pravdivosti absolútne vylúčené. Pre naplnenie požiadavky objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky nie je nevyhnutné prezentovať výhradne objektívne a podložené informácie, je však potrebné zabezpečiť názorovú pluralitu tak, aby si recipient mohol vytvoriť ucelený názor na predmetnú tému a ponúknuť mu pre túto viaceré, relevantné informácie.

Ako sa naznačilo vyššie, poskytnutie relevantného priestoru na vyjadrenie druhej strane je len jedným zo spôsobov, ako možno v rámci posudzovaného programu zabezpečiť vyvážené informovanie diváka a objektívne uvádzanie faktov. Vysielateľ môže zvoliť inú formu, resp. techniku, ako zabezpečiť plnenie zákonných povinností, pričom povinnosťou regulátora je upozorniť vysielateľa na nedostatky a poskytnúť mu návod, ako môže v budúcnosti postupovať. Na základe odvysielaného obsahu však bolo podľa názoru Kancelárie jednoznačne nevyhnutné v záujme zachovania objektívnosti a nestrannosti zabezpečiť konfrontáciu prezentovaných vyhranených názorov, aby divák získal možnosť utvoriť si na diskutované témy vlastný názor.

Sloboda prejavu, zakotvená v čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky, patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti. Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t. j. nemá absolútny charakter. Ústava SR ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií ako ochranu pred zneužitím slobody prejavu na zásah do iných ústavou garantovaných práv, cit.: *„Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“* (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR). V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR (ďalej len „US SR“) vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96).

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona (požiadavka legality),
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (požiadavka proporcionality)
- a sledovať legitímny cieľ (požiadavka legitimacy), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Ústava SR zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu. Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je nanajvyš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákovi, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a vytvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť v rámci programu aktuálnej publicistiky a cieľ zákonného obmedzenia slobody prejavu je teda treba vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou vytvoriť si na predmetnú kauzu vlastný názor. Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda naplnená.

Sloboda prejavu a právo na šírenie informácií je zakotvené aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru „Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.“ Legitímne ciele obmedzenia slobody prejavu sú stanovené v čl. 10 ods. 2 Dohovoru, ktorý znie: „Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo **práv iných**, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“

Ako sa už naznačilo, vyššie uvedené závery o legitimitate obmedzenia slobody prejavu pri zabezpečovaní objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky vyplývajú aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu nezávisí len od povinnosti štátu nezasahovať do slobody prejavu, ale môže od neho vyžadovať, aby prijal pozitívne ochranné opatrenia, pričom vzhľadom na význam slobody prejavu „štát musí byť konečným garantom plurality“. V tomto rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k

nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine“.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že *„ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu... „pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti“.* *Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.“* Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola *„potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov“*, pričom *„cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1“* Dohovoru a zásah tiež *„zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“* Dohovoru.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *ATV Zrt v. Maďarsko* (rozhodnutie z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa *„bolo určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezaujaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných““*. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu *„zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“* Dohovoru.

Požiadavku proporcionality je potrebné zohľadniť pri výklade a aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade a pri rozhodovaní, či existujúci skutkový stav možno subsumovať pod konkrétne zákonné ustanovenie, a taktiež pri ukladaní sankcie. V súlade s požiadavkou proporcionality je teda potrebné ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a ďalšie ustanovenia zákona vykladať takým spôsobom, aby to bolo v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a ústavnými podmienkami jeho obmedzenia.

V tomto konkrétnom prípade je sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvodenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky, sledujúc legitímny cieľ ochrany práva verejnosti byť objektivne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach.

V tejto súvislosti možno tiež poznamenať, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., ktoré je fakticky totožné s aktuálnym ustanovením § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, bolo do zákona vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii, ktorý pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť dňa 1. 5. 1997 a bol zverejnený v Zbierke zákonov SR pod č. 168/1998 Z. z. Požiadavka, aby spravodajské programy a programy aktuálnej publicistiky boli objektivne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného dohovoru, cit.: *„Prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektivne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.“*

V predmetnom správnom konaní je teda úlohou Rady vyrovnáť sa s konfliktom práva na slobodu prejavu vysielateľa na jednej strane a s verejným záujmom a právom verejnosti byť náležite informovaný na druhej strane. Vysielanie je jednou z foriem realizácie slobody prejavu a práva na informácie, teda základných ľudských práv a slobôd, ktorých obmedzenia môžu byť stanovené len zákonom. Zákon č. 264/2022 Z. z. preto stanovuje základné povinnosti vysielateľov a súčasne deklaruje slobodu pri tvorbe programov, do obsahu ktorých nemôže štát ľubovoľne zasahovať. Keďže však elektronické médiá hrajú v živote spoločnosti a v procese vytvárania a formovania verejnej mienky

významnú úlohu, nie je možné ponechať požiadavky objektívnosti a nestrannosti len vo sfére novinárskej etiky, ale je ju potrebné deklarovať priamo v zákone a uplatňovať prostredníctvom činnosti na to zriadeného orgánu štátnej správy. Obdobne už zo samotnej podstaty skutočnosti, že zákonodarca stanovil povinnosť vysielateľov zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských, resp. programov aktuálnej publicistiky, *ipso iure* vyplýva, že „verejný záujem“ na odvysielaní určitých informácií nemôže byť všeobecným argumentom, automaticky odôvodňujúcim akékoľvek porušenie zákona č. 264/2022 Z. z. Z týchto dôvodov je nepochybné, že zohľadnenie verejného záujmu na odvysielaní určitých informácií a vyvažovanie tohto verejného záujmu s verejným záujmom na dodržiavaní ustanovení zákona č. 264/2022 Z. z., týkajúcich sa obsahovej regulácie vysielania audiovizuálnych médií, je v každom prípade imanentnou súčasťou každého obdobného rozhodovania Rady.

K vyhraneným názorom J. Sachsa neodzneli v rámci posudzovaného programu iné relevantné názorové východiská, či relevantné protiargumenty, pričom vysielateľ ani iným spôsobom do ich prezentácie nezasiahol. Program tak pôsobil v konečnom dôsledku výlučne jednostranne. S poukazom na vykonanú analýzu bola intenzita porušenia povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť posudzovaného programu vzhľadom na poskytované informácie natoľko vysoká, že prevážila nad slobodou prejavu účastníka konania. Sankcionovanie účastníka konania v podobe zásahov do jeho slobody prejavu je za týchto okolností podľa názoru Kancelárie primerané a nevyhnutné.

Na základe uvedeného dospela Kancelária k záveru, že konaním účastníka konania, spoločnosti C.E.N. s.r.o., došlo v prípade programu *Tak takto?!*, odvysielaného na televíznej programovej službe TA3 dňa 6. 2. 2023 o cca 12:30 hod. k porušeniu povinnosti stanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 264/2022 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správnomu deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

Záver:

Vzhľadom na všetky uvedené tvrdenia navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.